

ELONGATED, *p. p.* प्रवृत्तः-ता-तं, साधामितः-ता-तं, जायतः-ता-तं, जायतः-ता-तं, आयतितान-मतो-मत् (तृ), लघितः-ता-तं.

ELONGATION, *s. n.* साधितः *f.*, दोषीकृतः, तानं, प्रसारणं, द्रापिता *m.* (नृ). To ELOPE, *v. n.* गृहविवाहवि मातृपितृस्वजनान्छागोचरेण पलाय (c. 1. पलायते-यितुं) or मातृपितृस्वजनान्छागोचरेण पलायनं (c. 1. स्वनि, यत्नं). अपमृष्ट (c. 1. -सर्पति-सन्तु).

ELOPEMENT, *s. n.* मातृपितृस्वजनान्छागोचरेण पलायनं or विपलायनं or मातृपिताश्रयत्यागः.

ELOQUENCE, *s.* वाक्पटुता, वाक्पाटवं, पटुत्वं, पाटवं, वाग्विभवः, वक्तृत्वं, वक्तृत्वशक्तिः *f.*, वाक्शक्तिः *f.*, सङ्गता, वागमनं, वाग्विदग्धता, शब्द-चातुर्यं, सुप्रधानः, सुभाषितं, सुवचनं, वाचाशक्तिः *f.*

ELOQUENT, *a.* वाक्पटुः-टुः, वाग्मी-गिमनी-गिम (नृ), वाक्प्रविशारदः-दा-दं, वाग्विदग्ध *m. f. n.*, प्रवचनपटुः-टुः, पटुः-टुः, सङ्गता-ज्ञो-ज्ञ (नृ), वागोशः-शा-शं, वाक्पतिः-ति-ति, सुवचाः-चा-चः (स), वाग्विदग्धः-ग्धा-ग्धं, शब्दचतुरः-रा-रं, सारस्वतः-ती-तं, सुमुखः-खी-उं.

ELOQUENTLY, *adv.* पाटवेन, सपाटवं, वाग्विभवेन, शब्दचातुर्येण.

ELSE, *a. adv.* अन्य-न्यत्, इतर-रा-रं, पर-रा-रं, व्यतिरिक्तः-क्ता-कं, भिन्नः-चा-चं, प्रभिन्नः-चा-चं, अपर-रा-रं; 'any thing else,' किञ्चित् अन्यत्; 'what else can he do,' पुनः किं करोति; 'any thing else but this,' एतद्विना किञ्चित्, अस्मात् परं किञ्चित्, or एतद्व्यतिरिक्तं किञ्चित्.

ELSE, *conj.* (Otherwise) अन्यथा, अथवा, नो चेत्, न चेत्, इतरथा, इतरतः, अन्यतः, परतः, अन्यत्, किंवा, एतद्विना, एतद्व्यतिरेकेण.

ELSEWHERE, *adv.* अन्यत्र, इतरत्र, परत्र, अन्यतः, अपरतः, इतरतः, स्थानान्तरं, अन्यस्यानं, भिन्नस्थानं; 'gone elsewhere,' स्थानान्तरं गतः-ता-तं.

To ELUCIDATE, *v. a.* स्पष्टीकृत, स्पष्टीकृत, स्पष्ट (nom. स्पष्टयति-यितुं), प्रकाश in caus. (-काशयति-यितुं), व्याख्या (c. 2. -व्यापति-तुं), व्यकीकृत, व्याकृत, परिबृष्ट in caus. (-शोषयति-यितुं), दृष्टानीकृत, दृष्टानेन or निदर्शनेन व्याख्या.

ELUCIDATED, *p. p.* स्पष्टीकृतः-ता-तं, व्याख्यातः-ता-तं, प्रकाशितः-ता-तं.

ELUCIDATION, *s.* स्पष्टीकरणं, व्याख्या, प्रकाशनं, दृष्टानेन व्याकरणं.

ELUCIDATOR, *s.* प्रकाशकः, व्याख्याता *m.* (नृ) उद्देशकः, निदर्शनकारकः.

To ELUDE, *v. a.* छलेन अपक्रम् (c. 1. -क्रामति-क्रमितुं) or अपक्रमणं or पलाय (c. 1. पलायते-यितुं) or अपमृष्ट (c. 1. -सर्पति-सन्तु); निर्गम (c. 1. -गच्छति-गन्तुं), पलायित्वा परितः (c. 1. -हरति-हन्तुं), निस्कृ (c. 1. -तर्ति-रितुं-रौतुं); 'It eludes the grasp by reason of its subtlety,' सूक्ष्मत्वाद् ग्रहीतुं न शक्नते; 'eluding the senses,' इन्द्रियगोचरः-रा-रं.

ELUMBATED, *a.* श्रोणिचिकलः-ला-लं, श्रोणिकटिबलः-ला-लं.

ELUSION, *s.* छलेन पलायनं or अपक्रमः-मयं, निर्गतः *f.*, निर्गमः.

ELUSIVE, *a.* पलायनपरायणः-खा-खं, विपलायी-विनी-वि (नृ).

ELUSORY, *a.* छलो-लिनी-लि (नृ), नाशो-यिनी-यि (नृ), शक्ति-कौ-कं.

ELYSIAN, *a.* स्वर्गीयः-या-यं, स्वर्ग्यः-ग्या-ग्यं, परमानन्दः-दा-दं.

ELYSIUM, *s.* नन्दनं, स्वर्गं, चानन्दस्थानं, सुसागरः, सुमहं, वैकुण्ठं.

To EMACIATE, *v. a.* कृश (अभ्र. कृशयति-यितुं), क्षि in caus. (अप-यति-यितुं), क्षीयं-क्षं-क्षं, क्षी in caus. (अपयति-यितुं), मांसक्षयं कृ, शुष्कीकृत.

To EMACIATE, *v. n.* क्षि in pass. (क्षीयते), कृशीभू, विक्षु in pass. (-क्षीयते), क्षे (c. 1. क्षायति, क्षातुं), क्षे (c. 1. क्षायति, क्षातुं), शुष्

(c. 4. शुष्कति, शोष्तुं), शुष्कीभू.

EMACIATED, *p. p.* or *a.* कृश-शा-शं, परिकृश-शा-शं, कृशान्नः-ज्जी-ज्जे, क्षीयशीरो-रा-रं, क्षीयमांसः-सा-सं, शुष्कमांसः-सा-सं, शुष्कान्नः-ज्जी-ज्जे, क्षामः-मा-मं, क्षानः-ना-नं, शरीरः-शो-शं, विशरीरः-शो-शं, अमांसः-सा-सं, ग्राधुः-धु-धु; 'by hunger,' क्षुत्यामः-ना-नं.

EMACIATION, *s.* काश्चं, कृशत्वं-ता, कृशान्नत्वं, क्षामता, शरीरता, शरीर-क्षयता, शरीरक्षोषणं, शरीररक्षाः, मांसशुष्कता, मांसक्षयः, शोषः.

EMANANT, EMANATIVE, *a.* प्रसृतः-ता-तं, निःसृतः-ता-तं, विनिःसृतः-ता-तं, उत्पन्नः-चा-चं, उद्भूतः-ता-तं, प्रवृत्तः-चा-चं, निर्गतः-ता-तं.

To EMANATE, *v. n.* (Flow from) सु (c. 1. सवति, सोतुं), प्रसृ, निःसृ, विप्रु.—(Proceed from) उत्पद्य in pass. (-पद्यते), निःसृ (c. 1. -सरति-सन्तुं), विनिःसृ, प्रसृ; निर्गम (c. 1. -गच्छति-गन्तुं), वहिर्गम, उत्तम, उदि (c. 1. -चयति-रन्तुं), उद्भू, प्रसृ.

EMANATION, *s.* निःसावः, निःसारः-सरणं, उत्पत्तिः *f.*, निर्गमः-मनं, उद्गम, उद्भवः, उद्भावः, उद्पन्नः, प्रवृत्तिः.

To EMANCIPATE, *v. a.* मुक् (c. 6. मुचति, मोक्तुं, c. 10. मोचयति-यितुं), विमुक्, निर्मुक्, मोक्ष (c. 10. मोक्षयति-यितुं), विमोक्ष, उद्मु (c. 1. -हरति-हन्तुं), विमुक्त (c. 6. -मुञ्चति-सन्तुं, c. 10. -सञ्चयति-यितुं), निस्कृ in caus. (-तारयति-यितुं), वै (c. 1. वायते, वातुं), परचि.

EMANCIPATED, *p. p.* मुक्तः-क्ता-कं, विमोक्षितः-ता-तं, मोक्षितः-ता-तं, उद्भूतः-ता-तं, निस्सारितः-ता-तं, विमुहः-रा-रं, परिचायः-छा-खं, रक्षितः-ता-तं, उन्नीतः-शो-शं.—(From worldly existence) मुक्तः-क्ता-कं, निर्वृत्तः-ता-तं, निर्वोयः-खा-खं, सिद्धः-द्धा-द्धं.

EMANCIPATION, *s.* मुक्तिः *f.*, मोचनं, मोक्षः-खणं, विमोक्षः-खणं, विमुक्तिः *f.*, विमोचनं, परिमोक्षणं, वैमुक्त, उद्धार, उद्धारण, निस्सार, वारं, परिचायः, विसर्गः, तारणः.—(From worldly existence) मुक्तिः *f.*, निर्वोयः, निर्वृत्तिः *f.*, अपगमः-वज्जनें, सिद्धिः *f.*, स्वर्गताः *f.*, परमागतिः *f.*, श्रेयः *n.* (स्), निःश्रेयः *n.* (स्), निःश्रेयनं, निर्वोयं, पुनर्नन्मयणः, कैवल्यं; 'desirous of it,' मुमुक्षुः-धु-धु, नितीतुं-पुं-पुं.

EMANCIPATOR, *s.* मोक्षकः, मोक्षकः, उद्धारता *m.* (नृ), वाता *m.* (नृ).

To EMASCULATE, *v. a.* वृषणी or वृषणद्वयम् उन्मृत् (c. 6. -कृन्ति-कन्तितुं) or उिद्धं (c. 7. चिन्ति, छेत्तुं), सखच्छेदं कृ, पुंनं ह (c. 1. हरति, हन्तुं), चिकलीकृत, शब्दीकृत, नियुक्तीकृत, कौपीकृत.

EMASCULATED, *p. p.* लिङ्गवृषणः-शा-शं, मुष्कशून्यः-न्या-न्यं, चिकलीकृतः-ता-तं, चिकलः-ला-लं, हतवीर्यः-वा-वं, जगमः, शब्दः, शोषः, नपुंसकः.

EMASCULATION, *s.* वृषणच्छेदः, वृषणीकृतः, पुंनहरणं, शङ्कता.

To EMBALM, *v. a.* दृष्टवृक्षं कृ, कौपीकृत, भास्व कृ, पोटलीकृत कृ.

To EMBALM, *v. a.* मृतशरीरं तद्रक्षणाय सुगन्धिद्रव्यान् कृ or तद्रक्षायै तिक्षीपथ्यश्चावदित्वा पृ in caus. (पूरयति-यितुं).

EMBARKMENT, *s.* सेतुः *m.*, सेतुध्वजः, मृत्तिकावधः, धरणः, पिङ्गलः, बध्नः.

To EMBAR, *v. a.* निरुप् (c. 7. -रुहति-रोद्धुं), निवृ in caus. (-वारयति-यितुं).

EMBARGO, *s.* निषेधः, निरोधः, सवरोधः, बाधा, वारणं, नाशो गमनागमननिषेधः or बाधित्यकर्मनिषेधः.

To EMBARK, *v. a.* नौकां आरुह in caus. (-रोपयति-यितुं) or प्रविश in caus. (-वेशयति-यितुं) or निविश in caus. नौकायां स्मृ in caus. (-अपयति-यितुं).

To EMBARK, *v. n.* नौकां or पोतम् आरुह (c. 1. -रोहति-रोद्धुं) or प्रविश (c. 6. -विशति-वेष्टुं) or निविश.—(Undertake) आरुह (c. 1. -रुहते-रन्तुं).

EMBARKATION, *s.* नौकारोहणं, नौकारोपणं, नौकाप्रवेशनं, पोतनिवेशनं, नौकासमर्थणं.